

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . 6 korona.
Egyes szám ára 4 fillér.

MERJELNIK MEGJELENÉSEK ÉRTÉSE:
tombonban és egyes rendkívüli alkalmakkor.

A VÁROS

SZERKEZTŐSÉG:

Városi közlévélár (városház,
földszint 7. sz. ide küldendő
a kéziratok)

KIADÓHIVATAL:

Városi könyvnyomda-vállalat
irodája, ide küldendő
az előfizetési díjak és hirdetések.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: VECSEY IMRE. ♦♦ Felelős szerkesztő: KONCZ ÁKOS.

Kiadótulajdonos: A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.

A telepítvényes földek használati szabályai.

1. *A város célja.* A város célja a telepítők alkalmazásával az, hogy minél hamarabb erdőt neveljen. Ugyanazért, aki valamely területet felfog erdőnevelés céljából, azt minél előbb betelepíteni és a beültetett csemetékét felnevelni köteles s addig a földjét ott nem szabad hagyni, míg abban a fákat annyira fel nem nevelte, hogy azok magukra hagyhatók. Azon telepítő, ki földjét oknelkül előbb elhagyja, Debreczen sz. kir. város erdő területén telepítő többit nem lehet és telepítvényre földet sehoi sem kap.

2. *A telepítvényes földek kiosztása.* A telepítvényes földek kiosztása, valamint az elhagyott telepítvényes földekbe új telepítő fogadása az erdőtiszt jogát és köteleességét képezi.

Egy-egy telepítő részére ujonnan legfeljebb 6 kat. hold tisztás és erdővel vegyes terület osztatik ki.

A felfogott területet 6 év alatt egészen be kell ültetni, de a teljes felnevelésig, mit az erdőtiszt állapít meg s mi a vágástól számítva 15 évnél több nem lehet, a telepítvényes földön maradhat a telepítő. A város magán birtokán azonban, még a 15 évnél tovább tartó teljes beerdősítésig is megmaradhat a telepítő.

A telepítvény teljes kifejlődése után az erdőtisztól vett felszólításra a telepítő eltávozni tartozik. De mielőtt a telepítvényt elhagyná, tartozik az építési gödröket, kutat eltönni, az épületet utasítás szerint elbontani. A felmondás rendszeren az év szeptember 1-én történik, hogy a telepítő más kerületben foghasson új földet. Aki másutt fogott földet s azt írással igazolja, az tavaszig (ápril 1-ig) megmaradhat a helyén, ellenkező esetben november 1-re eltávozni tartozik.

3. *Tuskóvétel.* A felfogott, vagy egyéb más területen tuskót irtani nem szabad, ha csak arra az erdőtiszt engedélyt nem ad.

4. *Fanyesés.* Az erdőültetés megkönnyebbítése végett a beültetendő területen levő fiatal tölgyfa hajtások oldalgalvait s a fűvel közelenben levő futó sarjakat, valamint a már elfüthetett akác-csemetékét galvait is ösztöl tavaszig fel lehet nyesni, de csak fél magasságig, úgy, hogy a fának rendes koronája maradjon. A fanyesést simán, felfelé és nem lefelé kell végezni, hogy a vágás lap rágott kinézésű ne legyen. A nyulragott, kifagyott, vagy kiszáradt fákat mélyen, földszint szintje jókor tavasszal vissza kell vágni, hogy a hajtás megerejeden. Az alsó részén kétfelé ágazó törzsnek egyik ágát le kell vágni, hogy a törzs felfelé növekedjen.

Nyáron át a fákat nem szabad nyesni, ha csak arra az erdőtiszt különös okból írásbeli engedélyt nem ad.

Aki a fákat kihajtása után, vagy félmagasságnál feljebb

nyesi, arra a kár rábocsúltetik és erdei kihágásért megbüntetetik.

5. *Faültetés.* Mindenki tartozik a földjét az utasítás-hoz képest idejében s jól beültetni, ellenben a telepítvény tőle elvétetik.

Első sorban is a régebbi ültetések hiányait kell kiegészíteni, ez soha ki nem maradhat s csak aztán lehet az új törzsi földek ültetéséhez fogni.

Minden telepítő tartozik a földjét maga felszántani és beültetni és pedig úgy, hogy a beültetésre kitűzött 6 év alatt évenként a megfelelő rész beültetessék. Legeltetés céljából külön területet ültetetlen-hagyni nem szabad.

Szántott, de bármilyen okból be nem ültetett területen ermett veleemény dézsmás lesz.

A faültetésnél különös gondot kell fordítani arra, hogy a csemete gyökere ki ne száradjon sem a szállítás, sem pedig az ültetés alkalmával. Az elültetésig a csemeték vizes földre kell elárkolni, sőt szükség esetén locsolni is kell, hogy a csemeték gyökere ki ne száradjon. Ültetés alkalmával nem szabad a gödröket kiszáradni hagyni, sem a csemetékét a gödrök mellett a szél és nap szárító hatásának kitélni, hanem a földből való kivételük után azonnal el kell ültetni. Célzerű az ültetés helyére a csemeték vizes edénybe kivinni s abból elültetni.

Az ültető gödröket lehetőleg egyenes sorban, egymástól 2-3 méter távolságra s olyan mélyre és szélesre kell ásni, hogy az ember cizmás lába hosszában és keresztben elérjen benne s ugyanolyan mélynek is kell lenni. A csemetékét csak olyan mélyen szabad ültetni, amilyen mélyen azok a csemetekertben voltak s mindég a gödör közepére kell ültetni s nem a gödör oldalához nyomni a csemetékét, hogy a gyökerek szabadon legyenek a puha földben.

Az elültetendő akác-csemeték törzsét és gyökerét egy arasznyira vissza kell vágni, egész törzsszel elültetni nem szabad. Akár a város adja az ültetéshez a csemetét, akár maga a telepítő ássa a csemetekertjéből; gyöngye növesztés és rossz gyökerezeti csemetét beültetnie nem szabad, hanem azt vagy vissza kell vinni, vagy átkiszakítani.

6. *Akác iskola vétés.* Minden telepítő tartozik minden évben legalább 100 □-él területű akác iskola földet felasni, azt a városától kapott akác maggal bevetni s az így készített akác iskolának gondját viselni s szárazság esetén locsolni, abból földjét beültetni, vagy a már beültetett rész hiányát pótolni. Ezen területen termelt csemetékéből másnak is juttatni tartozik, ha arra felszólítást kap. Ezen csemeték a város tulajdonát képezik, azok gondozandók s semmi körülmények között el nem adhatók. Általában minden telepítő olyan területű akác iskolát köteles megművelni, amelyből felfogott területét beültetheti. Aki akác iskolát nem

művel, annak sem a rozsvetés nem lesz megengedve, sem pedig legeltetési kedvezményt nem kap.

7. **Kapás vetemények termesztése.** Az elültetett cseméték sorközébe bármiféle kapás veteményt lehet vetni, azonban úgy, hogy a fák sorjánál 1 méter szélességben vetetlen maradjon a föld. Az elvetett kapás növények művelése alkalmával a cseméték közei is felkaszálандók s a gatzót megisztítандók. Az ujonnan ültetett cseméték hajtásaiól csak egy hajtást kell meghagyni, de azt felnyesni nem szabad. A régebbi ültetésű akácfaik azon alsó oldal hajtásait, melyek a csemete körülü föld megkapálásit akadályozná, az erdőtiszt engedélye mellett le lehet vágni.

8. **Rozsvetés.** Minthogy a rozsvetés a még teljesen meg nem erősödött ültetés növekedésére nagy mértékben káros hatással van, ezért a rozsvetés csak olyan helyen lesz megengedve, hol a fák már teljesen kifejlődtek. A rozsvetés helyét az erdőtiszt jelöli ki.

Rozsvetés egy-egy telepítőnek csak legfeljebb 2 kat. hold területen és ugyanazon a helyen minden második évben lesz megengedve de csak ott, hol az utolsó pótlás csemétéi is a 2 méter magasságot elérték.

A rozsvetésnél, berenálásánál, valamint a rozs levágásánál (az újfölk felszántásánál, felkapálásánál) a fa hajtásokat megsérteni nem szabad.

A rozsvetés levágása után azonban legkésőbb augusztus 1-re a fák közötti földet fel kell kapálni. A rozsvetés alá szintén egészen fel kell kapálni a földet, bármiféle vetemény is volt előbb az akácok között. Nem engedetik meg az, hogy valaki a földjét akár rozsvetés előtt, akár pedig utána részben vagy félszékkel szerűen kapálja fel, mi kolomper vetésnél néha előfordul. Mig a rozs levágása után a föld fel nincs kapvala, addig a rozsvet elvinni nem szabad, mert kapálás nélkül a rozs csepleten dézsmá lesz.

Rozsvetés pallag földbe vagy ugyanazon helyen kétszer egymásután nem lesz megengedve, nem kap újabb rozsvetésre engedélyt az sem, ki előbbeni rozsvetés fel nem kapálta. Aki engedély nélkül vet rozsvet, aítól a rozsvetésre az engedély, esetleg a föld is elvétetik kárpótlás nélkül s az esetleges vadrozs is a várost, nem pedig a telepítőt fogja illetni.

A már egyszer beültetett területen kapával, ásóval és taliga nélkül úgynevezett munkás kével szabad a földet megművelni, vigyázva, hogy a fakban kár ne essék.

9. **Dézma kötelezettség.** Akár kapás vetemény, akár rozsvetés esik dézma alá, annak 1/3-ad része a városé s addig a telepítő részére jutott rész el nem vihető, míg a városét be nem hordotta.

10. **Lakás.** A telepítőnek az erdőbeni kint lakás meg lesz engedve, azonban mielőtt valaki akár új földet fogna, akár régebbi ültetést vagy telepítvényt venne át, tartozik a telepítvényes földnek rendszabályát s az épület tűzbiztosítási kötvényének aláírni.

A várostól lakásépítéshez kapott fa anyagokat elvinni vagy eladni, vagy a lakást engedély nélkül elbontani senkinek sem szabad, mert az a város tulajdonát képezi. Az ilyen épületet a telepítő saját költségén tartozik biztosítani. Sem a lakást, sem a földet a telepítő másra át nem ruházhatja, a földet részbe s a lakást bérbé ki nem adhatja, sem azt őrösen elhagynia nem szabad.

11. **Jószág tartás.** Jószágot csakis az állandóan kint lakó telepítő tarthat, de az is csak engedély mellett. Egy telepítőnek legfeljebb 1 ló, 1 tehen, 3 drb sertés és aprómarha tartás engedélyezhető, ennél többet még télen sem szabad tartania. A kötelezettség nem teljesítő telepítőől ezen kedvezményt elvételik.

12. **Legeltetés.** A fentebbi jószágok legeltetése a kint lakó telepítőnek csak oly helyen engedtetik meg, hol ezáltal sem a fakban, sem a kiültetett csemétékben, sem pedig értékes fűben kár nem esik. A legeltethető terület minden telepítőnek ki lesz mutatva s aki más helyen legeltet, vagy a legeltetéssel kárt okoz, az büntetés alá esik. Még ősi vásár után sem szabad a telepítőnek másutt, mint a kijelölt területen legeltetnie.

13. **Kaszálás.** Kaszálmi fűvet csak dézmára és irásbeli engedély mellett lehet.

14. **Tűzelés.** Tűzelésre a szabályszerű nyessedéket felhasználhatja a telepítő s időnként a száraz tuskók földfeletti részéből is hasogathat magának tüzelőt, de az így szerzett tűzre valót a telepítő semmi szín alatt el nem adhatja.

15. **Tűrvakás.** A vágás téren tüzet rakni, gatz meggyújtani vagy leperzselni nem szabad. Erdőérgés esetén mindenik telepítő tartozik az oltásban részt venni s az, aki a tüzet észre vette, tartozik a járási erdőrt értesíteni.

16. **Fegyvertartás.** Telepítőnek löfegyvert tartania nem szabad.

17. **Felügyelet.** Az ezen rendszabályzatban foglaltaknak pontos végrehajtására elsősorban az erdőőrök, másodsorban az erdőtiszt ügyelnek fel. A felügyelő utasításait a telepítő mindenben követni tartozik, azokkal gorbombáskodni, azokat sértelgetni, ellenük alaptalanul vádaskodni nem szabad.

18. **Rendtartás.** A rendszabályba foglalt kötelezettség megmagyarázása végett, minden évben őszel és tavasszal gyűlés fog tartatni az erdőőri lakoknál, amikor a rendszabályban foglaltak, valamint az időnként szükségesé váló utasítások megmagyaráztatnak. Ezen gyűlésre minden telepítő tartozik elmenni.

19. **Büntetések.** A rendszabályban foglalt s az időnként kiadott utasítások be nem tartása esetén joga van az erdőtisztnek a telepítőt megbüntetni, még pedig kisebb foku hanyagság esetén legeltetési s egyéb kedvezményének elvonásával, nagyobb foku hanyagság vagy engedetlenség esetén a telepítvényből kárpótlás nélkül való kifizással.

Aki úgy viseli magát, hogy mint telepítőt tovább tűrni nem lehet, vagy aki a közbiztonságra, vagy a vagyonbiztonságra veszélyessé válik, joga van az erdőtisztnek a telepítvényből kiiltani s ha nem akarja menni, saját erdőőri által kiszállósoltatni s telepítvényét s lakását minden kárpótlás nélkül másnak adni.

20. Ezen rendszabályt minden telepítő köteles sajtékelvő aláírni.

Debrecezen, 1910 február hó.

Török, Botos Lajos, Szűts Kálmán, László Gyula,
erdőmester. erdősz. erdősz. erdősz.

Záródek: Ezen rendszabályban foglaltakat ismerem s magamra mint telepítőre nézve azt kötelezőnek jelentem ki, az abban foglalt rendelkezéseknek magamról mindenben alávetem s minden kérdésben mely reám mint telepítőre vonatkozik, határozathozatalra, csak Debrecezen sz. kir. város erdőgondnokságát ismerem el egyedül illetékesnek.

Telepítő.

1445—1910. szám.

Debrecezen szabad kir. város közigazgatási erdőszeti bizottságának.

Debrecezen.

653—1910. kb. szám alatt küldött ügyiratokat a következő véleménnyel származtatom vissza:

A magam részéről is szükségesnek tartom, hogy a városi erdők évi vágásterületének és az erdőben létező tisztásoknak mesterséges beerdősítése céljából egy rendelet kiadassék, mert a mezőgazdasági köztes művelők, illetve telepítők (vakánczosok) között csak ilyen rendelet mellett lehet lesz a rendet fentartani.

A városi erdők ugyanis ez idő szerint jórészt olyan állapotban vannak, hogy nagy terjedelmű évi vágásterületek (évi vágásterület átlagosan 400—1215 k. hold terjedelmű) csakis mesterségesen felújíthatók.

Van ugyanis sok olyan tarolás alá kerülő erdőrészlet, amelynek fái 0-2 száradásnak, tehát majdnem tisztásnak tekinthetők. Tarolás után pedig a már elvénhett tuskók már alig sarjadzanak. A keletkező sarjak is azonban, tekintettel az erdők vén korára és arra, hogy a városi erdők mindég sarj izemben voltak kezelve és ilyen módon felújítva, korcs növéstüeknek tekintendők.

Az előadottakból kitűnik tehát, hogy az évi vágásterületek kevés kivétellel mesterségesen, vagyis ültetés vagy vetés útján felújítandók.

Ha a városnak ezen felújítási munkálatot felfogadott napzámosokkal saját költségén kellene foganatosítania, ez egyrészt a városra nézve nagy kiadással járna és másrészt alig végrehajtható volna.

Napzámosokat ugyanis tavaszi időben annyit, amennyit egy-egy évi vágás terület beültetéséhez szükséges volna, egyáltalán nem is lehetne kapni.

Nem marad tehát egyéb hátra, mint a köztes műveléssel eszközölt erdőtelepítés, vagyis a már közel 20 év óta követett eddigi eljárás.

A valósággal megegyezik, hogy az amogy is sovány homok talaj a mezőgazdasági művelés folytán még inkább kiélez lesz és hogy a telepítőket (vakánczosokat) sok esetben a szükségesnél tovább kell megvárni az általuk telepítésre felfogott vágás részleteken, továbbá meg kell tűrni azt is, hogy megélhetésük biztosítása szempontjából egy-két háziállatot tartsanak és azt kunyhójuk körül ugyancsak a vágásterületeken legeltethessék; holott ilyen legeltetés az erdővel szomszédos kaszáló birtokosoknak, bár ez a jog részükre biztosítva van, nincsen megengedve. Mindazonáltal, tekintve a fennebb vázolt körülményt, az erdők felújítása más módon, mint az eddig követett eljárás mellett nem biztosítható.

Az előadottak után, áttérve a városi erdőbivatal által bemutatott szabályzat tervezetre, az a következő módosításokkal elfogadhatónak, illetve jóváhagyhatónak tartom:

1. Tekintettel arra, hogy nézetem szerint a szabályzat az 1226—1909 F. M. szám alatt jóváhagyott ideiglenes gazdasági üzemterv kiegészítő részét képezi, — amennyiben ettől eltérő néhány rendelkezést is tartalmaz, — javaslom, hogy az akkor, amidőn a tekintetes bizottság által ezen véleményem folytán hozott határozat értelmében a városi tanács által letárgyalatott és ide ismét visszaküldetett, a Földművelésügyi m. kir. miniszter urhoz jóváhagyás végett felterjesztendő volna.

A jelen szabályzat tervezetnek az üzemtervtől eltérő intézkedései a többek között a következők:

a) hogy a vágásterület 6 év alatt beültetendő és hogy a beültetett területen 15 évig is törhető a telepítők (lásd 2. pont) holott az üzemterv szerint a vágásterületek a tarolástól számított legkésőbb 2 év alatt beerdősítendők;

b) a negyedik pont szerint fanyesés van tervezve, holott az üzemterv szerint ilyen használat nincs megengedve;

c) az ültetés módja (lásd 11. pont) stb. mind olyan intézkedések, amelyek az üzemtervbe tartoznak és azért kell ezt a szabályzatot a Földművelésügyi m. kir. miniszter urhoz felterjeszteni.

2. Ajánlom, hogy a kérdéses szabályzat címe a következő legyen:

„Rendület a Debreczen szabad kir. város erdőeségeinek felújítása céljából felfogadott telepítendőkhöz köztendő egyezségekhez és az erdő telepítésnél kövendő eljárásokról”.

3. A 2-dik pont következőleg módosítandó, illetve helyesbítendő:

A telepítő részére kiosztott 6. o. (hat) k. hold vágáster, illetve tisztás terület a kiosztástól számított legkésőbb 7 év (hét) alatt a város által adott akác és tölgy csemetével vagy tölgy makkal betelepítendő. A betelepített területet a telepítő a kezelő erdőfőoszt utasítása szerint gondozni köteles.

A telepítő tarolástól számított 11-ik (tizenny) évben az általa beültetett területet feltétlenül elhagyni köteles.

Ezen módosítás indokolására a következőket adom elő:

A telepítés megkezdéséhez csakis a tarolástól számított 8-dik évben lehet kezdeni, mert az első évben ott van még a vágás területen az őfa és galyfa felrakásával és mert legalább 2 évig válni kell arra, hogy mely tuskók sarjadzanak, hogy megállapítható legyen, hogy hol van természetes uton kelt csemete vagyis hol szükséges a telepítés.

A telepítő évenként egy-egy holdas részletekben foganosítotja rendszerint a gyökér és a mindenféle fás gyomnak a kiirtását.

Az első évben tehát egy holdat irt anélkül, hogy azt ugyanazon az évben csemetével beültethetné.

A kiirtott részletek tehát csak a második évben lesznek csemetével beültetve és rendszerint akkor kezdődik a mezőgazdasági köztes-művelés is.

E szerint tehát a 6 (hat) hold kiirtásához, betelepítéséhez 7 év szükséges.

Miután pedig a hetedik évben beültetett 1. o. k. holdon a csemeték legalább 2 évig gondozni és a kivesszettek pótolni kell, összesen tehát mintegy 11 (tizenny) évre tehető az az idő, ameddig egy-egy telepítőt az általa felfogadott vágás részleten tűrni kell, mert más feltételek mellett, vagyis ennél rövidebb időre telepítők egyáltalában vállalkozni hajlandók nem volnának.

4. Az 5-dik pont akként módosítandó, hogy a csemeték illetve a tölgyakk 2—2 60 sortávolság és 1—1 50 csemete távolság mellett ültetendők illetve elvetendő.

Általában ez a gyakorlat s emellett e csemeték igen szépen fejlődnek, holott nagyobb távolság mellett elbokrosodnak és gyenge hosszunövekvésűek.

Nem csak akácé, hanem a tölgy is telepítendő. Az ideiglenes terv szerint ugyanis a tölgy a mélyedésekben és jobbminőségű talajon telepítendő, a dombos helyekre eüben akác ültetendő.

5. A 7-dik pontnak az a része, mely szerint a csemetesor mindkét oldalán 1 méter szélességben a föld vetetlen maradjon, óda módosítandó, hogy a sor mindkét oldalán 30—30 centiméter, vagyis összesen csak 60 centiméter hagydó vetetlenül. Ez az eddigi gyakorlat szerint teljesen elegendő.

Egyebekben a tervezetet elfogadhatónak tartom. Ez ügyben hozott határozatát sziveskedjek velem közölni.

Debreczenben, 1910 november 12.

653—1910. évi. sz. sz.

Olvastatott Debreczen szab. kir. város Tanácsának 14,174—1910. sz. határozata, melyel a város tulajdonát képező erdőterületek vágásutáni beültetése végett alkalmazandó vakáncsosok, a vonatkozó szabályrendelet tervezetre adandó szakvélemény nyilvánítása végett Debreczen sz. kir. város közigazgatási erdészeti bizottsága megkeresettet.

Határozat.

A közigazgatási erdészeti bizottság szükségesnek tartja, hogy a városi erdők évi vágás-területe és az erdőkben lévő tisztások mesterséges beerdősítési céljából egy szabályrendelet létesíttessék, mert a mezőgazdasági köztest művelők, más szóval telepítők, vakáncsosok között csak ilyen rendellel lehet a rend fenntartása s a kifizőtt feladat megoldása.

A városi erdők ugyanis ez idő szerint jórészt olyan állapotban vannak, hogy a nagyterjedelmű évi vágás-területek (az évi vágás terület átlagosan 400—1215 katasztrális hold terjedelmű) csakis mesterségesen nyithatók fel.

Van ugyanis sok olyan tarolás alá kerülő erdőrésztlet, amelyek fái 0,2 száradásuak, tehát majdnem tisztának tekinthető. Tarolás után pedig a már erejüket elvesztett, elvénhett tuskók alig sarjadzanak. A keletkező sarjak, tekintettel az erdő vén korára és arra, hogy a városi erdők mindig sarj üzemben voltak kezelve és ilyen módon felújítva, korszerűsítésnek tekintendők.

Az előadottakból kitűnik, hogy az évi vágás-területek, kevés kivétellel, mesterségesen ültetés vagy vetés útján felújítandók.

Ha az erdőtulajdonos Debreczen sz. kir. város a felújítási munkálatot felfogadott napszámossal kívánna fogantatosítani, ez egyrészt a városra nézve nagy kiadással járna és másrészt alig volna végrehajtható.

Tavasszal annyi napszámot, amennyi az egy évi vágás-terület beültetéséhez szükséges volna, egyáltalán nem is lehetne kapni.

Legcélszerűbb tehát a köztes-műveléssel eszközölt erdő-telepítés, vagyis a már közel 20 éves eddigi gyakorlat.

Tény az, hogy az amugy is sovány homoktalaja mezőgazdasági művelés folytán még inkább ki lesz élve és hogy a telepitőket sok esetben a szükségesnél tovább kell megvárni az általuk telepítésre felfogott vágás-részetleken; továbbá meg kell tűrni azt is, hogy a megélhetésük biztosítása szempontjából 4—2 háziállatot tarthassanak és azt. kunyhójuk körül ugyancsak a vágás-területeken legeltethessék, holott ilyen legeltetés az erdővel szomszédos kaszáló birtokosoknak, bár biztosítva van, nincsen megengedve. Mindazonáltal, tekintve e fentebb vázolt körülményt, az erdők felújítása más módon, mint az eddig követelt eljárás mellett nem biztosítható.

Az előadottak után áttérve a városi erdőhivatal által bemutatott szabályrendeletre, azt a m. kir. erdőfelügyelő ur előterjesztése alapján a következő módosítások mellett tartja elfogadhatónak a bizottság:

1. Tekintettel arra, hogy a szabályzat az 1226—1909. F. M. szám alatt jóváhagyott ideiglenes gazdasági üzemterv kiegészítő részét képezi, amennyiben ettől eltérő néhány rendelkezést tartalmaz, javasolja a bizottság, hogy akkor, amidőn a tervezet végleg letárgyalattott és ide ismét visszaküldetett, az a földművelésügyi m. kir. miniszter urhoz jóváhagyás végett felterjesztessék.

A tervezetnek az üzemtervtől eltérő intézkedései a következők:

a) hogy a vágás-terület év aló' peültetendő és hogy a beültetett területen 15 évig is tűrhessék a telepítők (lásd: 2-ik pont), holott az üzemterv szerint a vágás-területek a tarolástól számított legkésőbb 2 év alatt beerdősítendők;

b) a 4-ik pont szerint fanyesés van tervezve, holott az üzemterv szerint ilyen használat nincs megengedve;

c) a 11-ik pontnál: „Az ültetés módja“ stb. mint olyan intézkedések, amelyek az üzemtervbe tartoznak és azért kell ez a szabályzatot a földművelésügyi m. kir. miniszter urhoz felterjeszteni.

2. Javasolja a bizottság, hogy a kérdéses szabályzat címe következő legyen: „Szabályrendelet a Debreczen sz. kir. város erdősejnek felújítása céljából felfogadott telepítőkkel kötendő egyezségekhez és az erdőtelepítésnél követhető eljárásához“.

3. A 2-ik pont következőleg módosítandó: A telepítő részére kiadott 6 (hat) kat. hold vágástér, illetve tisztás terület, a kiadástól számított 7 (hét) év alatt a város által adott akác- és tölgy-csemetével, vagy tölgyekkel betelepítendő. A betelepített terület a telepítő, a kezelő erdő-tiszt utasítása szerint, gondozni köteles.

A telepítő a tarolástól számított 11-ik (tizennyedik) évben az általa beültetett területet feltelendő elhagyni köteles.

Ezen módosítás indokai a következők:

A telepítés megkezdéséhez csakis a tarolástól számított 3-ik évben lehet kezdeni, mert az első évben ott van még a vágás-területen az őfa és galyfa felrakásolva és mert legalább 2 évig várni kell arra, hogy mely tuskók sarjadzanak, hogy megállapítható legyen, hol van természetes uton kell csemete, illetve, hogy hol szükséges a telepítés.

A telepítő évenként egy-egy holdas részletben fogantatosítja rendszerint a gyökér és mindenféle más gyomnak, cserjének a kiirtását.

Az első évben tehát egy holdat irt anélkül, hogy az ugyanazon évben csemetével beültetné.

A kiírtott részletek tehát csak a második évben csemetével beültetve és rendszerint akkor kezdődik a mezőgazdasági köztes-művelés is.

E szerint tehát a 6 (hat) hold kiirtásához, betelepítéséhez 7 év szükséges.

Mintán pedig a 7-ik évben beültetett egy kat. holdon a csemetékét legalább két évig gondozni és a kiveszetteket pótolni kell: összesen tehát mintegy 11 (tizenny) évre tehető az az idő, ameddig egy-egy telepítő az általa felfogott vágás-részetlen tűrni kell, mert más feltételek mellett, vagyis ennél rövidebb időre telepítők egyáltalában vállalkozni hajlandók nem volnának.

4. Az 5-ik pont aként módosítandó, hogy a csemeték, illetve a tölgyek 2—2'60 sortávolság mellett ültetendők, illetve elvetendő.

Általában ez a gyakorlat s e mellett a csemeték igen szépen fejlődnek, holott nagyobb távolság mellett elbokrosodnak s gyenge lesz hosszú növekvésük.

Nemcsak akác, hanem tölgy is telepítendő. Az ideiglenes ter szerint ugyanis a tölgy a mélyedésekben és a jobb minőségű talajon telepítendő, a dombos helyekre ellenben akác ültetendő.

Mint hogy a 6-ik pontban a csemeték locsolásáról van szó, melyhez kut szükséges, javasolja a bizottság a 6-ik pontnak következőkkel kiegészítését, u. m.: amennyiben szükségesnek mutatkozik, minden öt telepítő kötelezhető a locsoláshoz, víznyerés végett, az erdőgondnok által kijelölt helyen, közös erővel történő kut ásására, melyhez a szükséges kutfelszerelést a város a telepítők rendelkezésére bocsátja.

5. A 7-ik pontnak az a része, mely szerint a csemeter sor mindkét oldalán 1 méter szélességben a föld vetetlen maradjon, oda módosítandó, hogy a sor mindkét oldalán 30—30 centiméter, vagyis összesen csak 60 centiméter hagyandó vetetlenül.

Az eddigi gyakorlat szerint teljesen elegendő.

Javasolja a bizottság, hogy egy külön pont létesíttessék a telepítők szorgalmának fokozására, eredményesebb munka végzésére buzdítás végett erdősítési jutalmak kifizetéséről. A terület nagyságától arányban álló mennyiségű díjak tűzendők ki, melyeknek értéke a legkisebbtől az első díjig egyre fokozódó összegben állapítandó meg a legtöbb eredményt felmutató telepítők részére.

Tóth István bizottsági tag indítványa folytán tárgyalattatott az erdősítés házilag keresztülvittele. Eltekintve az örösi befektetéstől és a munkaviszonyok bizonytalanságától, a fentebb kifejtett érvek sulya alatt a bizottság ezen indítványt az előbbinek el nem fogadása esetén hozza javaslatba.

Miről az összes iratokkal a városi Tanács és Sziklay Emil m. kir. erdőfelügyelő értesítettek.

Debreczen sz. kir. város közigazgatási erdészeti bizottságától 1910 november hó 19-én.

Riekl Antal,
erd. alb. elnök.

24,435—1911. szám.

Közlés.

A temesvári m. kir. gyermekmenhely értesítése szerint Kocher Anna 11 éves elhagyott gyermek Csataljárdi megszökött.

Megkeresem a hatóságokat, hogy nevezetett puhatolni és feltalálás esetén a temesvári állami gyermekmenhelyhez visszaállítani sziveskedjék.

A gyermek személyleírása a következő: Vallása: róm. katolikus. Termete: közép. Arca: kerek, fehér. Szeme: sötétkék. Orra: egyenes. Szája: rendes. Haja: barna. Sulya: 30 kg.

A ruházat leírása, amelyben megszökött: fekete szoknya, kék kötény, rózsaszínű blúz, fehér kendő, állítólag Verseczre ment nagynénjéhez, 2 korona pénzt is vitt magával.

Nagybecskereken, 1911. évi szept. hó 20-án.

Alispán helyett: *Főjegyző.*

Hírek.

— **Polgármester választás Szoboszlón.** Szoboszlón e héten ment végre a polgármester választás. Megválasztották Fekete László dr.-t, Fekete Sándor volt polgármester fiát, ki jelesen képzett fiatal ember.

— **A városi színház megnyílt előadása.** A Zilahy Gyula igazgatása alatt álló városi színház tegnap kezdte meg előadásának sorozatát. Fall Leo bájos zenéjű operettjével a Babuská-val. Zilahy Gyula művészi erőkből álló társulatához nagy reményeket fűzünk. Megenlítőjük itt, hogy a máramaroszigeti színügyi bizottság legmelegebb elismeréssel búcsuzott el Zilahytól. Mivel pedig Zilahy Gyula nemes ambícióval és művészi tudással fogott az új seshozhoz, — meg vagyunk győződve, hogy előadásaival színházbajáról művelt közönségünk meg lesz elégedve.

— **Számmonkérőszék.** Domahidy Elemér főispán számmonkérőszéke tartott szeptember 27-én, melyen a városi tanács tagjai s a hivatalok főnökei jelen voltak. A főispán alaposan megvizsgálta az ügyeket és a tisztviselők

működése felett elismerését fejezte ki. Nagyobb hátralek talá a mérnöki kivalatnál, melynek okát a főmérnök abban találja, hogy a rengeteg munkát a rendelkezésére álló csekély munkaaerővel nem képes a hivatal feldolgozni. Dicsérettel emlékezett meg a főispán az árvaszékéről, ahol nincs hátralek. Az adóügynél a mult számmonkérőszékén hátralekos ügyeket az ügyosztály szorgalmas feldolgozta. Koncez Ákos th. tanácsnok, főlevéltáros a levéltárosi állás betöltését kérelmezte előző főispántól, ki ennek betöltését 1912 január 1-jére megígért.

— **Levéltárosok értekezlete.** A törvényhatósági joggal felruházott városok levéltárosai tudvalevőleg a mult héten értekezletet tartottak lapunk felelős szerkesztőjének elnöklésével Budapesten. Ezen értekezleten memorandumot készítettek a törvényhatósági joggal felruházott városok főlevéltárosának magasabb fizető osztályba sorolása érdekében. A memorandumot egy küldöttség nyomban átadta *Némethy Károly* dr. államtitkár urnak, ki a legmeszebbbenmő támogatását volt szives megígérni. A levéltárosok a jövő héten a memorandumot Koncez Ákos vezetésével a miniszterelnök urnak fogják átadni.

— **Vármegyéből.** Domahidy Elemér főispán a Náhárczy István nyugalomba vonult szoboszlói főszolgabíró hivatalának vezetésére Miskolcay Lajos th. főszolgabírótól rendelte ki, mellé pedig Hetey Endre közigazgatási gyakoronkot, mint szolgabíró helyettesét, míg a központi járásba Weszprémy Barna szolgabírórt rendelte ki.

— **Gyászjelentés.** Vettük részvétellel a következő gyászjelentést. Özv. Hegyi Károlyné szül. Kuthi Kovács Zsófia mint az elhunyt neje úgy a maga, mint az összes rokonok nevében mély fájdalomtól megtört szívvel tudatja a felejtethetlen jó férj, testvér, nagybácsi, vő, sógor és jó rokonnak *Hegyi Károly* városi adóhivatalnoknak folyó hó 28-án este 9 órakor, életének 47-dik, boldog házasságának 26-dik évében, 2 napi súlyos szenvedés után történt gyászos elhunytát. Kedves halottamát folyó hó 30-án delután 4 órakor fogom a református egyház szertartása szerint a Péterfia-utca 38. sz. háznál tartandó gyászima után a Péterfia-utcai sírkertben örök nyugalomra helyezni. Vég-tisztességtelére rokonaimat, jóismerőseimet és az elhunytak kártársait szomorodott szívvel meghívom. Debreczen, 1911 szeptember 29. Áldás és béke drága poraira!

Szerkesztői üzenetek.

M. M. Hódmezővásárhely. Leveledet vettem és mihelyt terminus kapok a helyigminiszter ertől, azonnal értesítlek. Ez alkalomra a kártársakat meg fogjuk hívni, illetve az audienca idejéről értesítem.

F. Gy. Szatmár. Cikkedet, mint lapunkból láthatod, megkaptam. Üdvözletet az egybegyűléteknak átadtam.

Sz. K. Szoboszló. Tessék a nemeselelet és az iratokat behozni hozzám, mert csak azokból tételetem meg a továbbiakat. Ára a fátársághoz és munkához képest 150—500 korona.

Tisztviselő. No holgyassuk a dolgot, mert jó uton van. Ha eddig vártunk, várhatunk még egy pár hétig. A cikkeket félretettük.

15.900—1911.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tanácsa közhírré teszi, hogy az alább megnevezett lakások bérebeadására a f. 1911. évi szeptember hó 30. napján, azaz szombaton d. e. 9 órakor a városláza nagy tanácstermében nyilvános árverés fog tartatni.

A bérebeadó helyiségek a következők:

1. a Hatvan-utca 23-ik számú házban levő s jelenleg a honvéd katonai kincstár által bérelt helyiségek, mely áll:

egy elő-, öt lakó-, egy sötét szobából, egy kézi-, egy sötét kamarából, pincéből, padlásból és egy klozettből;

2. a Simonffy-utca 2-dik számú bérházban levő II. emelet 8-dik számú lakás, mely áll: 4 lakó-, 1 elő-, 1 fürdőszobából, 1 konyha, 1 kamara, 1 padlás, 1 pince és egy klozettből

az 1912. évi május hó 1-től az 1915. évi május hó 1-ig terjedő 3 évre, kiköltési ár: 1600 korona.

Az árverelők által az árverés alkalmával a kiköltési ár 10 %-a készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban az árvereltető bizottságnál leteendő.

Az árverési feltételek a számvéveségénél, a hivatalos órák alatt (8—1-ig) az érdeklődők által megtekinthetők.

Kelt Debreczen sz. kir. város tanácsának 1911. évi szeptember hó 21-én tartott üléséből.

A városi tanács.

Hajdu vármegye és Debreczen sz. kir. város főispánja.

345—V/1911. szám.

Pályázati hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város törvényhatóságánál megüresedett s az alábbi határidő lejáratá után általam ki nevezés útján betöltendő főszámvevői állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Ezen állás évi 4800 korona kezdő fizetés, 1280 korona lakbér és 1200 korona városi potlekből álló javadalmaszálalással van egybekötve.

Felhivom mindazokat, akik erre az állásra pályázni óhajtanak s az 1883. évi I. t.-c. 17. §-ában körülírt minősítést kimutatni képesek, hogy okmányaikkal felszerelt s szabályszerűen felbélyegezett pályázati kérvényeket hozzám f. évi október hó 15. napjának déli 12 órájáig annyival is inkább nyújtsák be, mert a későbbben érkező pályázati kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

Debreczen, 1911 szeptember 26.

Domahidy Elemér,
főispán.

!! MEGJELENT !!

□ A VÁROSI TANÁCS KIADÁSÁBAN □

DEBRECZEN SZAB. KIR. VÁROS ÉRVÉNYBEN LÉVŐ SZABÁLYRENDELETEINEK GYŰJTEMÉNYE.

Az 564 oldal terjedelmű vaskos kötet ára
2 KORONA.

Kapható a városi könyvnyomda-vállalat irodájában. **Kossuth-utca, városház-épület.**

„Ős Debreczen.“

Elbeszélések Debreczen multjából.

Irta: **Koncz Ákos.**

A fővárosi és vidéki sajtó a legnagyobb elismeréssel emlékezett meg ezen kötetről, mely Debreczen multját rajzolja meg meggyőző tolla.

Ára 3 korona.

Tiszviselőknak, tanároknak, tanítóknak, nyilvános könyvtáraknak, egyleteknek és tanulóknak 2 kor. o o

Kapható a szerzőnél:

Városház, földszint, 7-ik számú ajtó (közlekvétár.)

Alapított 1561.

Telefon: 270.

« DEBRECZEN SZAB. KIR. VÁROS »
KÖNYVNYOMDA-VÁLLALATA.
(VÁROSHÁZÉPÜLET, KOSSUTH-UTCA.)

A modern technika legújabb vívmányaival felszerelve, készit mindenféle nyomtatványokat a legdiszesebb, jutányos ár mellett. ☺☺☺☺☺

Meghívók, eljegyzési kártyák, üzleti nyomtatványok, körlevelek a legizlésesebben állittatnak ki. — Yideki megrendeléseket gyorsan és pontosan eszközöl. ☺☺☺

Tartós betűrebből készült tömöntvényekkel helybeli és vidéki nyomdákknak, könyvkötőknek jutányos árért rövid idő alatt szolgálunk.